

Mogelijkheden maatregelen verplichte quarantaine en testen

Dit memo schetst een beeld van de verplichte testen in Duitsland en België en verkent de (on)mogelijkheden van het verplicht stellen van quarantaine of van testen in verband met Covid-19 in Nederland, met het oog op het beperken van de verspreiding daarvan.

Beeld in andere landen (input (10)(2e))

Nadere info over Duitsland:

- **Huidig beleid:** wie in de afgelopen twee weken in een risicogebied was en terug naar Duitsland komt, moet twee weken in quarantaine of kan een negatieve test laten zien van niet ouder dan twee dagen. Tests zijn kosteloos.
- **Vanaf zaterdag testplicht:** wie in de afgelopen twee weken in een risicogebied was en terug naar Duitsland komt, moet zich binnen 72 uur laten testen of kan een negatieve test laten zien van niet ouder dan twee dagen. Tests zijn kosteloos. In quarantaine tot de uitslag bekend is.
- Kernboodschap: "Een acceptabele inperking van persoonlijk vrijheden. Bij vrijheid hoort verantwoordelijkheid".
- Op luchthavens worden reizigers uit risicogebieden door veiligheidspersoneel gesommeerd om te testen (tenzij een recente negatieve test voorhanden is), de infrastructuur en voldoende testcapaciteit zijn aanwezig, enkele knelpunten daargelaten.
- Autoriteiten kunnen mensen die het land binnen komen via wegen waar geen teststations zijn (autosnelwegen en sommige treinstations) tot na twee weken sommeren om zich te laten testen, tenzij ze een negatieve test uit het risicogebied over kunnen leggen.
- Wie om een of andere reden niet is getest en het testen weigert, of geen negatieve test uit het betreffende risicogebied over kan leggen, moet verplicht twee weken in quarantaine. In het uiterste geval kan een boete worden opgelegd van tot maximaal € 25.000 (!).
- Minister **Spahn van Volksgezondheid pleit ervoor dat in de EU in de komende weken niet EU-burgers uit niet-EU-landen (risicogebied of niet) alleen met een negatieve test in het vliegtuig richting Europa mogen stappen, anders geen toegang.**
- Spahn geeft toe dat het niet 100% waterdicht kan zijn, maar dat is bij de verplichte quarantaine die al weken in kracht is, ook niet het geval. Voorbeeld: wanneer iemand nu al uit een risicogebied met de auto vanuit een risicogebied terugkomt, moet hij zich verplicht melden bij het Gesundheitsamt (GGD) om quarantainemaatregelen te bespreken. Nu hetzelfde proces, maar dan wordt verplicht getest. Betreffende persoon moet in quarantaine totdat testresultaat bekend is.
- Er zijn uitdagingen bij handhaving van de testplicht en mogelijk verschillen in uitvoering door de verschillende deelstaten Spahn noemt steekproeven een goede methode.
- In Duitsland is ongeveer 1% van de geteste personen positief, bij terugkeerders (alle terugkeerders, dus niet alleen reizigers uit risicogebieden) is dat iets meer dan 2%.

Info over registratieformulier in België:

- In België geldt per 1 augustus een registratieplicht voor inkomende reizigers. Het elektronische formulier "[Public Health Passenger Locator Form](#)" dient ingevuld te worden:
 - o voorafgaand aan een bezoek van meer dan 48 uur aan België;
 - o voorafgaand aan de terugkeer naar België na een bezoek van meer dan 48 uur aan het buitenland;
 - o voorafgaand aan een vliegreis of bootreis (ongeacht de verblijfsduur in België).
 - o transitreizigers, grensarbeiders, chauffeurs goederen- en vrachtverkeer etc. dienen het formulier dientengevolge niet in te vullen (tenzij zij meer dan 48 uur in België verblijven).

- Het formulier dient binnen de 48 uur voorafgaand aan (dus kort voor) de aankomst te worden ingevuld.
- Verplichte gegevens om in te vullen: naam, geboortedatum, nationaliteit, telefoon met een bevestigingscode na sms, e-mail, vervoermiddel, verblijfplaats in België en verblijfsduur.
- Reizigers afkomstig uit rode gebieden/landen (zie actuele reisadviezen op [website BE BZ](#)) zijn verplicht om zich te laten testen (naast een zelfquarantaineplicht van 14 dagen). Deze reizigers ontvangen een oproep om te testen op de contactgegevens die zij via het elektronisch formulier hebben ingevuld. Dit geldt ook voor Belgen die terugkeren uit rode gebieden.

Mogelijkheden huidig recht

Quarantaine	Testen
1. Wet publieke gezondheid (art. 35 Wpg) > is mogelijk bij mensen die een dusdanig contact hebben gehad met een (mogelijk) besmet persoon dat zij zelf mogelijk besmet zijn geraakt (dat hoeft dus nog niet vast te staan) > in NL nooit toegepast; in praktijk wat koudwatervrees hiervoor > maatregel kan overal in NL worden toegepast > vrijwilligheid staat voorop, de gedwongen maatregel kan alleen worden opgelegd als de betrokken persoon niet bereid is de maatregel te ondergaan; > beschikking voorzitter veiligheidsregio (moet advies inwinnen bij GGD) > wordt gevolgd door verzoekschriftprocedure OM en toetsing rechter; > de maatregel is dus individueel; de meeste mensen zullen willen meewerken, maar zo nodig kunnen groepen ook gedwongen in quarantaine worden geplaatst; wel telkens met individuele beschikkingen en procedures; rechtsbescherming kan wel collectief > in rechtsbijstand moet voorzitter veiligheidsregio voorzien > er kunnen voorwaarden worden verbonden aan de dwangmaatregel en er wordt medisch toezicht gehouden door GGD > gedwongen quarantaine kan op elke geschikte plek worden uitgevoerd, ook thuis > niet naleven gedwongen quarantainemaatregel is misdrijf en er staat stevige strafsancie op (max. 4 jaar gevangenisstraf of € 87.000 boete)	1. Wpg - In geval van quarantaine (vrijwillig) - In geval van isolatie (verplicht) - Overige situaties: vrijwillig 2. Noodverordening (met aanwijzing) - Noodverordening (zeer waarschijnlijk geen optie. - Instrument kwetsbaar (Raad van State) - Gaat om een medische (bij huidige testvormen: invasieve) medische handeling en dus een serieuze grondrechtenbeperking (recht op privacy), die een wettelijke en met waarborgen omgeven regeling vraagt.

> gemeenten dragen de uitvoeringskosten die gepaard gaan met de dwangmaatregelen > quarantainemaatregel kan worden gekoppeld aan bron- en contactonderzoek; m.a.w.: werk je niet mee aan bco en voldoe je aan criterium voor maatregel dan kun je onder dreiging van inzetten van die maatregel medewerking aan bco afdwingen. > minister VWS kan voorzitter in algemene zin opdracht geven dit instrument in te zetten (bijvoorbeeld bij inkomende reizigers) 2. Noodverordening voor een verruiming ten opzichte van bovengenoemde regeling is geen optie. Los van huidige kwetsbaarheid van dat vehikel (Raad van State), is dit vrijheidsbeneming en dus een serieuze grondrechtenbeperking (recht op vrijheid), die een wettelijke en met waarborgen omgeven regeling vraagt.	
---	--

Op korte termijn (spoedwetgeving)

Quarantaine	Testen
1. Wijziging Wpg > Een conceptwetsvoorstel is gereed (al langs wetgevingstoets JenV) waarmee voor bij regeling aangewezen hoog risicogebieden het causale potentiële besmettingsverband wordt versimpeld tot het enkele feit dat je in zo'n hoog risicogebied bent geweest > dat geldt alleen voor de havens en luchthavens > gaat dus niet over overig grensoverschrijdend vervoer of voor hoog risicogebieden in Nederland > mocht dat laatste wel gewenst zijn dan dient dit conceptwetsvoorstel te worden verruimd > bij dat laatste wel de kanttekening dat er een praktische begrenzing is van de mogelijkheden; per auto, bus of trein vindt immers grensoverschrijdend vervoer plaats waarvoor dan grenscontroles moeten worden opgezet; dan wellicht effectiever om de grenzen maar te sluiten (PM: dit is EU-rechtelijk problematisch). Binnen Nederland zouden soortgelijke bezwaren des te prangender zijn.	1. Evt. nieuwe spoedwetgeving afhankelijk van: - Wie legt verplichting op? - In welke omstandigheden (binnenkomende passagiers, andere situaties, verhouding ...?) - Met welk oogmerk? - Wat zijn de testmethoden (in of aan lichaam) - Rechtsbescherming - Gegevensverwerking 2. Voorstel Twm Covid-19 Het aanhangige voorstel Twm covid-19 voorziet niet in verplicht testen. Een nota van wijziging is technisch mogelijk, maar zou tot vertraging leiden (Raad van State, AP). 3. Voorstel wet Corona-app (bij RvS) aanpalend qua materie, ligt bij de RvS, maar let op verschil in benadering (vrijwillig vs. niet-vrijwillig) 4. Aanhaken bij conceptwetsvoorstel hoogrisicogebieden Wpg;

2. Voorstel Twm covid-19 Het aanhangige voorstel Twm covid-19 voorziet niet in aangescherpte quarantaine. Een nota van wijziging is technisch mogelijk, maar zou tot vertraging leiden (Raad van State, AP) en is onlogisch als het wetsvoorstel wijziging Wpg dat zojuist is genoemd, in procedure wordt gebracht. 3. Voorstel wet Corona-app (bij RvS) Voorziet niet in ruimere regeling. Er bestaat verband via BCO maar combineren (nota van wijziging) ligt niet voor de hand vanwege vrijwilligheidsconcept rondom de app.	5. separaat voorstel.

Aandachtspunten

Quarantainemaatregel (dwang) huidige wet is nog nooit toegepast.

Vrijwilligheid eerst en proces van uitvoering en handhaving van de Wpg betekent dat gedurende de huidige termijn van 14 dagen de effectiviteit van de handhaving zal afhangen van het toezichtscapaciteit. Volgens de MvT bij het oorspronkelijke wetsvoorstel van de Wpg is er bij iemand die daaraan niet wil meewerken, reden voor gedwongen quarantaine. Ook kan het sterk helpen bco af te dwingen. Iemand die niet aan bco wil meewerken, zal die quarantaine naar verwachting ook niet serieus nemen en dan er toch reden om gedwongen quarantaine toe te passen.

Dat blijft zo bij wetsvoorstel hoog risicogebieden, en is inherent aan de ingrijpendheid van de maatregelen van quarantaine (alleen bij ontbreken vrijwilligheid, individueel oordeel, vrijheidsbeneming). Collectieve maatregelen op dit punt zijn daarom uitermate zwaar, en waarschijnlijk ingrijpender dan bijv. sluiten van grenzen.

Betrokkenheid OM bij uitwerking van belang.

Maatregelen bij voortzetten huidige beleid

Niet-juridische maatregelen in verband met quarantaine of testen liggen in sfeer van communicatie.